

Kütahya'dan yeni sağlık turizmi modeli: "Yoncalı'yı Türkiye'nin örnek şifa kenti yapabiliriz"

Kütahya, yıllardır termal kaynaklarıyla biliniyor. Ancak Prof. Dr. Vural Kavuncu'ya göre mesele artık sadece "kaplıca turizmi" değil. Kavuncu, Kütahya'yı "Akıllı Kùltür, Doğa ve Sağlık Turizmi şehri" olarak tanımlıyor. Yoncalı içinde klasik termal tesis anlayışını aşan bir model öneriyor: termal su, tıbbi rehabilitasyon, wellness, yaşı dostu yaşam, engelsiz tasarım, spor ve doğanın tek bir plan içinde birleştiği bir "**kùr kasabası**" modeli. Bu projede Avrupa Tarihi Kùr Kasabaları örneklerine dayanılarak Yoncalı için; çok kùltürlü hizmet, doğa-mimari bütünlüğü ve beden-zihin-ruh merkezli sağlık yaklaşımı gibi özgün bir model öneriliyor.

Biz de Prof. Dr. Vural Kavuncu ile, "Yoncalı Kùr Kasabası" vizyonunun neyi hedeflediğini, Kütahya halkına ne kazandıracağını ve bu projenin neden sadece bir turizm projesi olmadığını konuştuk.

Artık sadece potansiyelden söz etme dönemi bitti"

Hocam, uzun süredir Kütahya'nın termal ve sağlık turizmi potansiyelini anlatıyorsunuz. Ama kamuoyunda artık şu soru soruluyor: "Somut dönüşüm ne zaman başlayacak?" Sizce Kütahya için gerçekten yeni bir dönem mümkün mü?

Kesinlikle mümkün. Ama sadece 'potansiyelimiz var' demek yeterli değil, zihinsel değişim ve ortak heyecan oluşması gerekli. Kütahya'nın şıfali suyu var, doğası var, kùltürü var. Bunlar çok kıymetli. Ama dünyada fark yaratan şehirler, sadece doğal kaynağı olanlar değil; o kaynağı çağın ihtiyaçlarına göre dönüştürenler.

Bugün insanlar sadece gezmeye değil, aynı zamanda **iyileşmeye, güçlenmeye, sağlıklı yaş almaya, zihinsel olarak toparlanmaya** da seyahat ediyor. İşte Yoncalı bu anlayış içerisinde bir yer tutabilir. Kütahya için önerdiğimiz sağlık, doğa ve kùltürü birlikte ele alan bir şehir vizyonu, Yoncalı'nın da bunun sağlık ve şifa tarafındaki lokomotifi olması.

Yoncalı'ya yeni tanım: Kaplıca değil, "iyileşme ekosistemi"

“Yoncalı Kür Kasabası” ifadesi çok dikkat çekiyor. Ama bu kavram toplumda yeni. Basitçe anlatır mısınız: Bu tam olarak ne demek?

Çok basit anlatayım: Bu, sadece insanların gelip sıcak suya girdiği bir kaplıca modeli değil. Bu, **iyileşmenin planlandığı bir yaşam alanı**. Yani Yoncalı'ya gelen kişi sadece termal havuz görmeyecek. Şunların birlikte olduğu bir düzen görecektir: termal su, tıbbi rehabilitasyon, egzersiz ve hareket, wellness ve dinlenme, doğa içinde yürüyüş, sosyal yaşam ve kültürel deneyim.

Ben bunu bazen tek cümlede şöyle özetliyorum: **“Şifa ve safa bir arada.”** Şifa; tıbbi tarafı anlatıyor. Safa ise insanın iç huzurunu, iyi hissetmesini, sosyal ve doğal yaşamla yenilenmesini anlatıyor.

“Oyunu değiştirecek unsur: Termal kaynak ile rehabilitasyonun yan yana olması”

Peki, Yoncalı'yı diğer termal bölgelerden ayırt edecek asıl fark ne olacak?

En önemli fark şu: **Yoncalı'da termal kaynak ile tıbbi rehabilitasyon altyapısı yan yana çalışabilir**. Bölgede kapsamlı rehabilitasyon hizmeti sunan Yoncalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi var. Bu çok büyük bir avantaj. Çünkü birçok termal merkezde güzel tesis vardır ama sağlık entegrasyonu zayıftır. Bizde ise termal su ile bilimsel rehabilitasyon aynı sistemin parçası olabilir.

Bugün insanlar artık sadece “kaplıcaya gittim” demek istemiyor. Şunu istiyor: Beni değerlendirsinler, bana özel program olsun, takip edileyim ve neticeye baksınlar. Yani mesele artık “sıcak suya gir çık” değil; **sağlık ve yaşam kalitesini birlikte yükselten bir model** kurmak.

Avrupa'dan ne öğrenilebilir? Avrupa Tarihi Kür Kasabaları neden önemli?

Avrupa'daki kür kasabalarını örnek alalım, mümkünse gidip yerinde inceleyelim diyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız? Buradaki amacınız nedir?

“**Kür kasabası**” kavramı Türkiye’de çok bilinen bir kavram değil. Bizde daha çok “kaplıca” denince akla otel, havuz, hamam geliyor. Ama Avrupa’da bu iş biraz daha farklı gelişmiş. Orada bazı şehirler sadece termal tesis kurmamış. **Termal suyun etrafında bir yaşam kültürü kurmuş**. Yani sağlık var, doğa var, yürüyüş var, mimari var, sosyal hayat var... Hepsi bir bütün.

Hatta bu kadar önemli bir kültür haline gelmiş ki, Avrupa’daki bazı tarihi kür kentleri UNESCO Dünya Mirası listesine birlikte girmiş durumda. “Great Spa Towns of Europe” diye geçiyor. Yani bu iş sadece turizm değil, aynı zamanda **şehir kurma akli** meselesi.

Bizim de amacımız tam olarak bu: **Yoncalı’ya sadece tesis yapmak değil, bir şehir dili kazandırmak**. Yani biz “bir otel daha yapalım” demiyoruz. Diyoruz ki: “Yoncalı’ya gelen insan burada nasıl iyileşecek, nasıl dinlenecek, nasıl yürüyecek, nasıl vakit geçirecek, kendini nasıl daha iyi hissedecek?” Bunun bütünü planlayalım.

Avrupa’daki örneklerden öğreneceğimiz şeyler çok kıymetli. Mesela bize üç önemli alan gösteriyorlar: **Hizmet kalitesi**: Farklı ülkelerden gelen insana nasıl profesyonel ama sıcak yaklaşımlı bir hizmet veriliyor? **Şehir düzeni**: Doğa, mimari ve kamusal alan nasıl birbirine bağlanıyor? **Sağlık yaklaşımı**: Sadece hastalık değil, insanın bedeni, ruhu, günlük yaşamı birlikte nasıl destekleniyor?

Mesela bazı yerlerde park sadece “yeşillik” değil, şehrin ana omurgası olmuş. Oteller, yürüyüş yolları, sosyal alanlar, kültürel yapılar o yeşil aksın etrafında diziliyor. İnsan oraya gidince sadece kaplıcaya girmiyor; şehirle birlikte iyileşme hissi yaşıyor.

Bazı yerlerde de çok etkileyici detaylar var: terapötik parklar, çıplak ayak yürüyüş yolları, terapi havuzları, şifalı bitki bahçeleri... Yani sağlık, sadece hastanede değil; günlük hayatın içine yayılmış.

Şunu özellikle vurgulayayım: **Biz bunları birebir kopyalamayacağız**. Zaten doğru olan da bu değil. Bizim yapacağımız şey şu: Oradaki iyi fikirleri alıp **Kütahya’nın ruhuna göre** uyarlamak. Yani işin içine **Yoncalı’yı, Kütahya’yı, bizim kültürümüzü** katacağız. Kısacası hedefimiz şu:

Avrupa'daki modeli taklit etmek değil, Yoncalı'yı dünya ölçeğinde konuşulacak bir Türk kür kasabası haline getirmek.

“Bu proje önce Kütahyalının hayatına dokunmalı”

Vatandaşın en temel sorusu şu: “Bu proje olursa benim hayatımda ne değişecek?” Ne dersiniz?

Çok haklı bir soru. Zaten doğru soru bu. Ben bu projeyi sadece “turist gelsin” diye anlatmıyorum. Bu proje önce **Kütahyalının hayatına dokunmalı: Esnaf ve yerel ekonomi kazanacak**. Hedeflerden biri turizm gelirini ve kalış süresini artırmak. Sağlık-wellness odaklı bir kür kasabası modeli, günübirlik ziyaretçiden çok daha uzun konaklayan bir misafir profili üretir. Bu da doğrudan esnafa, küçük işletmelere, üreticiye yansır. **Yeni iş alanları açılacak:** Bu iş sadece otel işi değil. Sağlık personeli, fizyoterapist, spor eğitmeni, diyetisyen, bakım personeli, yabancı dil bilen turizm çalışanı, dijital pazarlama ekipleri... Çok katmanlı bir istihdam alanı doğar. **Kendi halkımız daha nitelikli hizmet alacak:** Bu sistem sadece dışarıdan gelen misafire hizmet etmez. Kütahya'daki yaşlılarımız, engelli bireylerimiz, kronik hastalığı olan vatandaşlarımız ve sporcularımız da daha güçlü bir altyapıdan yararlanır.

Yoncalı Sağlıklı Yaşam Merkezi: “Klasik huzurevi değil, aktif yaşam ve önleyici rehabilitasyon modeli”

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı kurguladığınız “Yoncalı Sağlıklı Yaşam Merkezi” projesi de var. Klasik bir huzurevinden farkı ne olacak?

Çok temel bir farkı var: Bu modelin merkezinde sadece bakım değil, **aktif yaşam ve önleyici rehabilitasyon** var. Bu merkezin kurgulanmasında; hareketlilik ve egzersiz, beslenme, bilişsel sağlık, kronik hastalık yönetimi ve bağımsız yaşamı sürdürme gibi alanlarda önleyici stratejiler öneriyoruz. Merkez kurgusunda Dünya Sağlık Örgütü (WHO-ICOP) yaklaşımına ile ilgili bakanlık yönetmeliklerine uyumlu olmasına dikkat edildi. Bu merkez, Yoncalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi'nin hemen yanında planlanıyor. Yani bu sadece barınma değil; sağlıkla, hareketle, sosyal yaşamla bütünleşen bir model.

İki farklı kullanım modeli: Kalıcı sakin ve dönemsel kür kampı

Bu merkez nasıl işleyecek? Herkes için aynı yapı mı düşünülüyor?

İki kullanım modeli olarak düşünüldü; “**Kalıcı Sakinler**” Modeli Klasik huzurevlerinden farklı olarak daha fazla hareket, aktivite ve sağlıklı yaşam odaklı bir yapı. Yani kişi sadece “konaklayan” değil, programa dahil olan bir sakin olacak. **Dönemsel Misafir Modeli (Sağlıklı Yaşam – Kür Kampı)**: Bu çok değerli bir model. Farklı illerden gelen bireyler belirli dönemlerde misafir edilebilecek. İlk gün sağlık kontrolü yapılacak, gerekiyorsa kronik hastalık yönetimine yönlendirilecek, fizik tedavi ihtiyacı olanlar rehabilitasyon hastanesinden yararlanacak ve herkes tesisteki sağlık-egzersiz-aktivite programına dahil olacak. Bu akış proje dokümanında açık şekilde tanımlanmış durumda.

Bu yaklaşım Türkiye’de yaşlı bakımına çok yeni bir bakış getirir.

Hedef: Yaşlı dostu, engelli erişimine tam uygun, yaşayan bir kampüs

Merkezde nasıl bir günlük yaşam öngörülüyor? Örnek verebilir misiniz?

Elbette. Bu merkezin ruhu zaten günlük yaşamın içeriğinde ortaya çıkıyor. Merkezde planlanan faaliyetler arasında şunlar var: fizyoterapist ve uzman ekip eşliğinde egzersizler; havuz aktiviteleri, hidroterapi; yoga, nefes egzersizleri, meditasyon; psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve diyetisyen desteği; terapötik bahçe etkinlikleri; yaşam becerileri atölyeleri; konserler, kültürel etkinlikler ve şehir turları.

Ayrıca proje; engelli ve yaşlı dostu mimariyi, termal merkez unsurlarını ve wellness kriterlerini birlikte taşıyan bir yapı hedefliyor. Yani burası sadece “bakım kurumu” değil, insanı hayata bağlayan bir yaşam kampüsü olacak.

Engelsiz kür kenti ve paralimpik odaklı vizyon

Projede engelli bireyler ve paralimpik sporcular için de özel bir vizyon olduğu söyleniyor. Bu ne anlama geliyor?

“Engelsiz Termal Wellness Kenti” vizyonu Yoncalı’nın en güçlü fark alanlarından biri olabilir. Paralimpik sporculara ve engelli bireylere yönelik sağlık, spor ve kür merkezi yaklaşımı; termal kaynak ile rehabilitasyonu birleştiren tam erişilebilir bir destinasyon hedefliyoruz. Konaklama tarafında da paralimpik sporcu köyü/oteli gibi detaylı önerilerimiz de var. Bu sadece sporcular için değil; engelli çocuğu olan aileler için de çok değerli. Türkiye’de bu ölçekte erişilebilir, termal ve rehabilitasyon odaklı bir model gerçekten fark yaratır

Kalite, insan kaynağı ve uluslararası güven meselesi

Ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet için en kritik ihtiyaç ne sizce?

İki şey: **kalite standardı** ve **nitelikli insan kaynağı**. Çok dilli personel, sağlık turizmi konusunda eğitim, kültürel hassasiyet eğitimi, dijital tanıtım ve uluslararası görünürlük gibi konular bence anabашlıklar. Ayrıca uluslararası akreditasyon ve sertifikasyon konusu çok önemli. Plan metninde EuropeSpa med ve benzeri standartlara uygun akreditasyonların teşvik edilmesi gerektiği belirtiliyor. Bu da Yoncalı’nın sadece “güzel bir yer” değil, **güven veren bir sağlık-wellness destinasyonu** olmasını sağlar.

“Bu sadece bir turizm projesi değil, bir şehir özgüveni projesi”

Son olarak... Sizi dinlerken şunu hissediyoruz: Bu proje sizin için sadece turizm ya da sağlık yatırımı değil. Daha büyük bir anlam yüklüyorsunuz. Neden?

Çünkü gerçekten öyle. Bu mesele sadece bir tesis kurmak değil. Bu, Kütahya’nın kendi değerini yeniden görmesi meselesi. Doğru planlanırsa Yoncalı sadece bir bölgeyi değil, şehrin özgüvenini değiştirir. Gençlere “Bu şehirde de dünya çapında işler olur” dedirtir. Esnafa “Bu dönüşüm bana

da dokunuyor” dedirtir. Vatandaşa “Benim şehrim değer kazanıyor” dedirtir. Kütahya sadece potansiyeli konuşulan bir şehir olmasın. **Model üreten bir şehir olsun.**

Ve buna inanıyorum. Çünkü elimizde kaynak var, bilgi var, tecrübe var. Geriye kalan şey; ortak akıl, kararlılık ve doğru planlama.

“Yoncalı’yı kaplıca bölgesi olarak değil; sağlık, rehabilitasyon, doğa, engelsiz yaşam ve sosyal hayatın birleştiği bir şifa kenti olarak kurabilirsek, bu sadece Kütahya için değil, Türkiye için de örnek bir model olur.”